

Rapport om virksomheten i 2012

Innhold:	Side
Hva er Biogass Østfold 2015?	2
Hva, hvorfor og hvem?	
Hva er målet?	
Virksomheten i 2012	3
Styringsgruppen	
Prosjektledelse	
Bruk av nettverkene	
Aktiviteter hvor Biogass Østfold 2015 har hatt en betydelig rolle	
Andre forhold med tilknytning til biogass	
Overordnet prosjektplan, status	
Budsjett og regnskap	
Hva planlegges videre?	8
I 2013	
Videreføring av virksomheten i 2014?	
VEDLEGG:	
Styringsgruppen	V1
Møteoversikt 2012	
Endringer i styringsgruppens sammensetning i 2012	
Andre møter, kurs og befaringer	V2
Arrangering av større seminar	
Deltakelse på møter, kurs og befaringer	

Hva er Biogass Østfold 2015?

Hva, hvorfor og hvem?

Biogass Østfold 2015 er en prosjektorganisasjon som er etablert for å få alle krefter i Østfold fylke til å arbeide for økt produksjon av biogass ved eksisterende så vel som nyetablerte anlegg. Siden biogass er en karbonnøytral energikilde vil den redusere utslippene av klimagasser når den erstatter fossile kilder som bensin, diesel og fyringsolje. Utnyttet som drivstoff i kjøretøy vil den dessuten redusere den lokale trafikkforurensning. Etablering og drift av hele næringskjeden fra råstoff til bruk av gass og biorest, fører til økt virksomhet og vekst.

Prosjektet er vedtatt av politikerne i Østfold fylkeskommune, og har støtte fra Fylkesmannen i Østfold. Prosjektets oppgave er å samle og bygge opp kunnskap og kompetanse på biogass i Østfold, og ta initiativ til utredninger av mulighetene. På våre nettsider www.biogassostfold.org kan du lære mer om biogass generelt og hva som skjer innen prosjektet i Østfold.

En styringsgruppe og en prosjektledelse står for arbeidet. Leder i styringsgruppen det meste av 2012 har vært Joakim Sveli, e-post: joasve1@ostfoldfk.no, og ved årets utgang er det Hilde Brandsrud, e-post: hilbra@ostfoldfk.no, begge Østfold fylkeskommune. Prosjektleder er Per Even Vidnes, e-post: per.even.vidnes@ostfoldforskning.no, og mobil nr. 970 67787.

Hva er målet?

Hovedmålet for prosjektet er å bidra til å realisere potensialet i en bærekraftig utnyttelse av ressursene gjødsel og våtorganisk avfall i Østfold. Det betyr økt innsamling av avfallsressurser til produksjon av biogass, og at gassen benyttes som erstatning for fossile energiresurser innenfor samferdsel, produksjon og oppvarming. I tillegg vil man ved å spre bioresten som gjødsel på landbruksarealer, bidra til redusert bruk av mineralgjødsel.

Ved å bruke våtorganisk avfall fra Østfold til å produsere biogass ved anlegg innen fylket, kan kretsløpet for karbon og næringsstoffer lukkes lokalt. Dette er en viktig tilleggseffekt til de reduserte klimagassutslipp man får godskrevet lokalt ved å redusere bruken av fossilt drivstoff og mineralgjødsel innenfor fylkesgrensene.

En størst mulig andel av et anslått energipotensial på 120-170 GWh/år fra avfallsressursene ønskes til produksjon og bruk av biogass i Østfold innen 2020. For å oppnå dette vil Biogass Østfold 2015 sikre størst mulig råstofftilgang, produksjonskapasitet og etterspørsel etter biogass. Like viktig er det å sikre egnede landbruksarealer til spredning av bioresten som gjødsel, etter at gassen er tatt ut.

Virksomheten i 2012

Styringsgruppen

Styringsgruppen for Biogass Østfold 2015 besto ved årsskiftet 2012-2013 av

Leder: Hilde Brandsrud	Seksjonssjef klima, vann og landbruk, Østfold fylkeskommune
Medl.: Børre Johnsen	Direktør, Østfold kollektivtrafikk
Tyra Risnes	Koordinator, Klima Østfold, Østfold fylkeskommune
Steinar Vingerhagen	Næringskonsulent i Fredrikstad kommune, og Gjenvinning Østf.
Ole Jørgen Hanssen	Seniorforsker/Dr. techn., Østfoldforskning AS
Tor Jacob Solberg	Bonde og nestleder i Østfold Bondelag
Anders Fugleneb	Seniorrådgiver i Innovasjon Norge
Thorbjørn Kristiansen	Seniorrådgiver ved Fylkesmannens landbruksavdeling
Observatør: Olav Moe	Leder av Samferdsels-, klima- og miljøkomiteen, Østf. fylk.-k.

I 2012 har det vært holdt 7 møter i styringsgruppen. Se oversikt over møtedatoer og hovedsaker i VEDLEGG, side V1.

Prosjektledelse

Leder: Per Even Vidnes	Vidnes Avfall og Miljø
Rådgiver: Ivar Sørby	Re Bioconsult Ivar Kopperud Sørby

Bruk av nettverkene

I 2012 ble nettverkene disponert på en annen måte enn i 2011. I 2010-2011 ble nettverkene "kommuner", "landbruk" og "produksjon, distribusjon og bruk av biogass" dannet, og det ble i den perioden satset mest på informasjon og faglig kunnskapsformidling. Målet var å formidle samme forståelse i hele verdikjeden om at alle er avhengige av hverandre for å oppnå felles resultater. Det ble holdt flere møter med faglig anerkjente foredragsholdere, og også spørreundersøkelser og befaringer.

I løpet av 2011 kom man også til erkjennelsen av at nettverket "kommuner" burde utvides med politiske aktører fordi det er de som tar beslutningene om for eksempel innføring av matavfallsinnsamling i kommunene. Dette var noe av bakgrunnen for at Biogass Østfold (i samarbeid med Klimanett Østfold, Energiforum Østfold og Gjenvinning Østfold) i februar 2012 arrangerte et seminar i Sarpsborg rådhus med tittelen "Klima, avfall og biogass". Ca 70 politikere og fagfolk fra kommunene deltok.

Videre ble det i 2012 rettet større oppmerksomhet mot det å sikre potensielle brukere av biogassen, og at gassen blir lettere tilgjengelig, ved etablering av fyllestasjoner. Da fylkespolitikere i 2012 valgte å satse på biogassdrift av 4,5 mill rute-km (ca 100 busser) i søndre del av fylket, ble det et svært viktig incentiv for økt biogassproduksjon framover.

Biogass Østfold har i løpet av 2012 startet et utredningsprosjekt "Mulighetsanalyse for biogassutbygging i Indre Østfold, Rakkestad og Halden", som involverer flere av medlemmene i nettverkene "kommuner" og "landbruk" direkte.

Aktiviteter hvor Biogass Østfold 2015 har hatt en betydelig rolle

Se også VEDLEGG side V2, "Andre møter, kurs og befaringer".

Implement

Utdrag av pressemelding om Implement, den 06.03.2012:

"Svenske og danske eksperter på biogass er samlet ved Fredriksten festning i Halden 4 dager denne uka, denne gang i helt fredelige hensikter!

EU støtter felles utvikling av biogass med 8 mill. kroner, (1 mill Euro) ved et stort skandinavisk biogassprosjekt med navnet "Implement".

Målet er at prosjektet på sikt vil skape arbeidsplasser og nye virksomheter som baserer seg på biogass i Sverige, Norge og Danmark, forteller internasjonal prosjektkoordinator Steen Hintze, Skive kommune, som skal styre prosjektet."

Biogass Østfold 2015 deltar sammen med Østfold fylkeskommune i prosjektet, med en egeninnsats begrenset til vel 50000 NOK/år over 3 år fra og med 2012 til og med 2014.

Østfold er med i dette internasjonale/skandinaviske samarbeidet i den hensikt å lære av andres satsing på biogass fra avfall. Det er mange organisatoriske og tekniske og økonomiske forhold som det er ønskelig å forbedre for alle som driver med dette, ikke minst for å optimalisere anleggene slik at de blir så klimamessig og økonomisk bærekraftige som mulig.

Arbeidet består i forberedelse og deltakelse i møter og workshops, bistå med informasjon om aktiviteter, bl.a. ved bruk av Biogass Østfolds nettverk, og følge med på FoU i naboland.

Modell for klimanytte og verdikjedeøkonomi ved biogassanlegg. Case Østfold

Dette er et SLFII-prosjekt i regi av Østfoldforskning AS, UMB, m.fl. (SLF=Statens landbruksforvaltning). Biogass Østfold har utarbeidet forutsetningene for beregningene av matavfalls- og gjødselmengdene i fylket, biorestmengder, lokalisering av forbehandlingsanlegg og biogassanlegg, og gjennomsnittlige transportavstander for avfall, forbehandlet substrat, gjødsel og biorest.

Biogass Østfold 2015 har deltatt på koordineringsmøter med Østfoldforskning, på møter i styringsgruppen og referansegruppen til prosjektet, men også gitt tilsagn om støtte til prosjektet direkte økonomisk (kr 40000).

Mulighetsanalyse for biogassutbygging i Indre Østfold, Rakkestad og Halden

Biogass Østfold 2015 har utformet prosjektbeskrivelse, framdriftsplan og budsjett i samarbeid med en arbeidsgruppe med representanter fra Vannområde Halden, Norsk landbruksrådgivning Sør-Øst, Østfold bondelag og Fylkesmannens landbruksavdeling.

Videre har Biogass Østfold utformet søknaden om støtte til Innovasjon Norge som i aug. 2012 har gitt tilsagn om kr 135000 (av totalt budsjett kr 270000). Arbeidet startet opp i september 2012, og skal rapporteres i løpet av april 2013. Deler av arbeidet utføres som egeninnsats fra den nevnte arbeidsgruppen og GIS-medarbeideren ved Østfold fylkeskommune.

GIS-modell for matavfalls- og gjødselressurser i Østfold

Geodata ble i jan. 2012 engasjert til å utarbeide GIS-modeller med kartpresentasjon av fordelingen av matavfalls- og gjødselsressurser i Østfold. Forutsetningene for beregning av matavfallsmengder fra den enkelte kommune var framskaffet av Biogass Østfold 2015. Gjødselressurser og ledige spredearealer for biorest var framskaffet av landbruksavdelingen hos Fylkesmannen i Østfold og Vestfold. Kartene ble presentert ved seminaret ved Sarpsborg rådhus, 09.02.12; "Klima, avfall og biogass".

Geodatas arbeid ble finansiert av Biogass Østfold 2015. Forarbeidet ble utført ved egeninnsats fra de nevnte deltakerne.

Planlegging av biogasskonferanse for Østfold, som skal holdes 23.05.2013

I des. 2012 startet planleggingen av en biogasskonferanse for Østfold, den 23.05.13. Programkomiteen besto i starten av Hilde Brandsrud, Joakim Sveli og Per Even Vidnes. (Ble rett etter nyttår utvidet med Olav Moe, Østfold fylkeskommune, Andreas Lervik, LO Østfold, Tor Jacob Solberg, Østfold bondelag og Anders Fugleneb, Innovasjon Norge.)

Andre forhold med tilknytning til biogass

FREVAR KF har vedtatt utbygging av et nytt biogassanlegg basert på våtorganisk avfall fra husholdninger og industri, og på husdyrgjødsel fra landbruket. Dette blir et komplett anlegg inkludert nytt forbehandlings- og oppgraderingssteg, med forventet driftsstart i 1. halvår 2013. FREVAR var først ute med å oppgradere biogass til drivstoffkvalitet, for mer enn ti år siden, og har ved dette også styrket sin stilling som den desidert største biogassprodusenten i Østfold, og en av de største i landet.

Indre Østfold Renovasjon IKS (IØR) hadde i 2012 ute på anbudskonkurranse behandling av kildesortert matavfall fra husholdningene i de 7 medlemskommunene. FREVAR vant konkurransen, og IØR tegnet i oktober en 3-års kontrakt med FREVAR, fra 01.01.13, om levering av sitt matavfall til biogassanlegget i Fredrikstad. Siden matavfallet fra IØR etter dette blir behandlet og produsert biogass av innen fylket, bidrar dette til å slutte et lokalt kretsløpet for ressursen matavfall. Det medfører at flere biler og busser kan kjøre på klima- og miljøvennlig biogass, og at næringsstoffene kommer tilbake til det lokale jordbruket ved spredning av bioresten som erstatning for mineralgjødsel.

Østfold fylkeskommune og Østfold Kollektivtrafikk: Anbudsfristen for nye bussruter i Indre Østfold og Nedre Glomma mv gikk ut 17.09.12. Nettbuss vant konkurransen. Fylkespolitikkerne fattet vedtak om at 4,5 mill rute-km i Nedre Glomma mv (ca 100 busser) skal kjøres på biogass, med oppstart sommeren 2013. Biogass Østfold bisto noe med innspill til saksforberedelsen for den politiske behandling, og med pressemeldingen etterpå.

Mattilsynets høringsutkast til "Forslag til endring av forskrift om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum"

Biogass Østfold 2015 ved Ivar Sørby ga 19.04.12 en høringsuttalelse til Mattilsynet.

MOVAR: Biogass Østfold sendte brev til MOVAR 29.10.12 om kontaktadresser og tilbud om bistand til vurderinger knyttet til eventuell overgang til biogassdrevne renovasjonskjøretøy.

Overordnet prosjektplan, status

Overordnet prosjektplan for Biogass Østfold 2015 følges i hovedsak, med noen mindre justeringer. I 2012 kan virksomheten i henhold til prosjektplanen sammenfattes slik:

Delprosjekt 1: Matavfall fra husholdninger og storhusholdninger mv.

Prosjektleder har hatt samtaler med flere kommuner med sikte på å danne en arbeidsgruppe til å lage en teknisk-økonomisk utredning av gode innsamlingsløsninger for matavfall fra husholdningene, som grunnlag for innføring av kildesortering av matavfall til biogassproduksjon i kommunene. Seminaret den 09.02.12 om "Klima, avfall og biogass" som samlet 70 deltakere hvorav halvparten politikere, bragte bl.a. temaet opp på dagsorden for mange kommuner. Det samarbeides med Klima Østfold om informasjon og tiltak for å redusere kommunenes klimagassutslipp ved bl.a. økt innsamling av matavfall til biogassproduksjon.

Prosjektet har bevisst konsentrert seg om husholdningenes matavfall. Det er antatt at storhusholdninger og næringsvirksomheter vil bli mer interessert i å levere til biogassproduksjon når de fleste kommunene har gått foran og etablert løsninger.

Delprosjekt 2: Anlegg for behandling av gjødsel og bruk av bioest.

Utredningen "Mulighetsanalyse for biogassutbygging i Indre Østfold, Rakkestad og Halden" vil ha dette som hovedtema. Arbeidet startet opp i september 2012, med støtte fra Innovasjon Norge.

Gjennom Interregprosjektet Implement inngår kontakt med biogassmiljøet i Rogaland og Västre Götaland. Det er foretatt befarings til "Biogas Brålanda" nord for Vänersborg, 4 biogassanlegg for gjødsel, som det knytter seg store forventninger til.

Prosjektleder er med i en styringsgruppe for undervisning i etablering og drift av biogassanlegg ved videregående skoler (Tomb, Nuntorp), et norsk-svensk samarbeid.

Delprosjekt 3: Anlegg for produksjon og oppgradering av biogass i Østfold.

Som nevnt foran har Biogass Østfold 2015 sammen med flere kommuner gitt økonomisk støtte til et prosjekt kalt "SLFII: Modell for klimanytte og verdikjedeøkonomi ved biogassanlegg, case Østfold". Dette avsluttes i jan. 2013, og behandler flere scenarier for anlegg i fylket. Biogass Østfold har dessuten bidratt med en betydelig egeninnsats i å framskaffe grunnlagsdata og vurdere forutsetninger. Det er forventninger om at de pågående utredninger vil kaste nytt lys over spørsmålet om lokalisering og antall anlegg i fylket.

Det er ennå ikke igangsatt et eierskapsprosjekt. Det antas at et slikt prosjekt i stor grad kan bygge på allerede utførte utredninger og erfaringer, fra bl.a. Vestfold. Dessuten bør det ses nærmere på om dagens organisering av avfallshåndteringen i Østfold kan justeres for å

bedre samarbeidsmulighetene om bygging av nye felles biogassanlegg i områder av fylket med stor konsentrasjon av husdyrgjødsel.

FREVARs biogassproduksjon vil framstå med enda større betydning i denne sammenheng etter at det nye forbehandlingsanlegget for matavfall, råtnetanker for substrat av organisk avfall og gjødsel samt nytt oppgraderingsanlegg for biogassen blir satt i drift i første halvdel av 2013. Avstanden til de store gjødselressursene og spredearealene for biorest som ligger i indre deler av Østfold vil likevel aktualisere et supplerende anlegg der.

Delprosjekt 4: Overgang til gassdrevne kjøretøy.

Biogass Østfold 2015 har deltatt i møter mellom fylkeskommunen, Møllergruppen, AGA og Askim kommune med tanke på etablering av en gasstankestasjon i Indre Østfold.

Det er videre innhentet erfaringer fra andre kommuner i Norge og Sverige om kjøp av tjenester og kjøretøy til persontransport eller renovasjon, slik at prosjektet kan formidle kontakter, foreslå vurderingskriterier og gi innspill til politiske saksframlegg for organisasjoner som står foran innkjøp av nytt transportmateriell.

Østfold kollektivtrafikk utarbeidet anbud og foretok kontrahering av 4,5 mill rute-km basert på biogassdrift i Nedre Glomma-regionen mv. Fylkeskommunens politikere foretok en viktig helhetsvurdering da de vedtok biogassbusser i stedet for dieselbusser etter sommeren 2013, selv om årskostnadene isolert sett ble noe høyere. Dette vedtaket medførte et markant løft for å redusere klimagassutslipp, og bedre lokalmiljø og –helse i de mest tettbygde strøk i fylket.

Budsjett og regnskap

I slutten av 2011 bevilget Innovasjon Norge 14.700 kr til landbruksnettverkets befarings til svenske biogassanlegg. Deltakerne bidro med egenandel på 6.000 kr i tillegg.

Energiforum Østfold bidro med 30.000 kr og Gjenvinning Østfold med 7.000 kr i økonomisk støtte til seminaret "Klima, avfall og biogass" i Sarpsborg rådhus, den 9. februar 2012.

I aug. 2012 ga Innovasjon Norge tilsagn om 135.000 kr i økonomisk støtte til "Mulighetsanalyse for biogassutbygging i Indre Østfold, Rakkestad og Halden", for utbetaling i 2013. I tillegg til Biogass Østfolds arbeid med denne utredningen, er det budsjettet med 68.250 kr i egeninnsats fra andre deltakere i prosjektet. Se tabellen nedenfor.

Tilleggsbidrag fra	kr
Innovasjon Norge, befarings til svenske biogassanlegg (utbet des-11)	14.700
Egenandel fra deltakere i befarings til svenske anlegg (utbet des-11)	6.000
Energiforum Østfold, til seminaret 9.2.2012 v/Sarpsb. råd. (utbet mar-12)	30.000
Gjenvinning Østfold, til seminaret 9.2.2012 v/Sarpsb. råd. (utbet mar-12)	7.000
Innovasjon Norge, til "Mulighetsanalyse for Indre Østf..." (utbet mai-jun-13)	135.000
Andre deltakeres egeninnsats i "Mulighetsanalyse for l. Østf..." (2012-2013)	70.000
Sum tilleggsbidrag til prosjektet:	262.700
Opprinnelig bevilgning til Biogass Østfold 2015:	2.850.000
Total prosjektramme:	3.112.700

Prosjektets regnskap tilsvarer omtrent budsjettet for 2012, som var på 780.000 kr. Budsjettet for 2013, prosjektets siste år, er på ca 835.000 kr inkludert prosjektstøtten på kr 135.000.

Hva planlegges videre?

I 2013:

1. Presentasjon av resultatene fra "Modell for klimanytte og verdikjedeøkonomi ved biogassanlegg" for styringsgruppen og nettverkene.
2. "Mulighetsanalyse for biogassutbygging i Indre Østfold, Rakkestad og Halden" ferdigstilles og presenteres i løpet av april 2013.
3. Virksomhetsrapport for Biogass Østfold i 2012 utarbeides i januar-februar.
4. Danne arbeidsgruppe "slam", med deltakere fra ledelsen ved større offentlige avløpsrensaneanlegg i Østfold og fra Driftsassistansen for Østfold. Formål: Å se på mulighetene for å utvide eller bygge flere biogassanlegg og oppgradere biogassen til drivstoffkvalitet.
5. Danne arbeidsgruppe "innsamling av matavfall", bl.a. for å lage en veileder for "Beste praksis"-løstninger for oppsamling og henting fra husholdningene i kommunene.
6. Samarbeide med Klima Østfold om informasjonsarbeid og å ta inn konkrete tiltak i kommunenes handlingsplaner.
7. Fortsatt deltakelse i KASK-prosjektet "Implement" i 2013.
8. Fortsatt deltakelse i norsk/svensk styringsgruppe for undervisning i etablering og drift av biogassanlegg ved videregående skoler (Tomb, Nuntorp, Brålanda).
9. Planlegge og gjennomføre en stor biogasskonferanse for Østfold, 23.05.2013.

Videreføring av virksomheten i 2014?

Styringsgruppen vil i samarbeid med Energiforum Østfold, Østfold bondelag, kommunene og fylkeskommunen m.fl. drøfte behovet for videreføring av aktiviteter i 2014 for å opprettholde trykket på biogass-saken i fylket. Den nevnte biogasskonferansen for Østfold (pkt 9 ovenfor) bør ha hovedvekt på dette spørsmålet.

Østfold, februar.2012,

Per Even Vidnes

Prosjektleder Biogass Østfold 2015

per.even.vidnes@ostfoldforskning.no

Tel: +47 970 67 787

Østfoldforskning AS, Gamle Beddingvei 2b, 1671 Kråkerøy

www.biogassostfold.org

VEDLEGG

Styringsgruppen

Møteoversikt 2012

Dato	Nr	Møtested	Hovedsaker
03.01.2012	10	Fylkeshuset, Sarpsborg.	Aktiviteter framover; Implement/GIS-analyse/- Videre arbeid. Planlegging av politiker-seminar 9.2.12. Justering av nettverkssammensetning.
05.03.2012	11	Fylkeshuset, Sarpsborg.	Detaljert prosjektplan og –styring videre i 2012. Utkast til virksomhetsrapport for 2011. Støtte til klimastudie for ulike lokaliseringer av biogassanl., og mulighetsanalyse for Indre Østfold mv.
26.03.2012	12	Statens hus, Moss	Støtte til klimastudie med økonomimodell. Mulighetsanalyse m.fl.. Detaljert prosjektstyring.
21.05.2012	13	Østfoldforskning AS, Fredrikstad	Justering av budsjett. Søknadsbrev til kommuner for klimastudie med økonomimodell. Omarbeide prosjektforslag til mulighetsanalysen for søknad om støtte fra Innovasjon Norge.
21.08.2012	14	Engelsviken, Fredrikstad	Status prosjekt, anbudsprosess gassbusser ØKT, drøfting av strategi vedr. nye fyllestasjoner for biogass til kjøretøy. Om støtte til nye prosjekt.
09.10.2012	15	AHSA Avløpsrensning, Askim	Detaljering av prosjektøkonomi. Status kontrahering av gassbusser, status strategiarb., prioritering av anlegg i mulighetsanalysen.
27.11.2012	16	Fylkeshuset, Sarpsborg.	Økonomioversikt 2012. Prioritering av aktiviteter fra nå og ut 2013. Event. videreføring etter 2013.

Endringer i styringsgruppens sammensetning i 2012

- 05.03.12: Tyra Risnes representerer nå Klima Østfold. Sverre Saxebøl overtok hennes tidligere rolle som representant for Fylkesmannens landbruksavdeling
- 21.08.12: Anders Fugleneb overtok Anders Mellebys plass, begge fra Innovasjon Norge
- Tor Jacob Solberg overtok Rolf Øyvind Thunes plass, begge fra Østfold bondelag
- Hilde Brandsrud deltok sammen med Joakim Sveli, begge representanter for Østfold fylkeskommune
- 27.11.12: Hilde Brandsrud overtok som ny leder etter Joakim Sveli. Joakim Sveli stiller heretter på møtene etter behov/ønske
- Thorbjørn Kristiansen overtok Sverre Saxebøls plass som representant for Fylkesmannens landbruksavdeling

Andre møter, kurs og befaringer

Arrangering av større seminar:

Dato	Sted	Møte-deltakere	Tema/Arrangement
09.02.12	Rådhuset, Sarpsborg *)	70	Klima, avfall og biogass. Politikere og saksbeh. fra hele Østfold, om sammenhengen mellom klima, avfall og biogass, og mulighet for næringsutvikling.
06.-08.03.12	Kantina, Fredriksten, Halden **)	20	Oppstartkonferanse KASK-prosjektet Implement. Avtaler, budsjett, arbeidsplan, befaring til FREVARs biogassanlegg.

*) Seminaret den 09.02.12 ved Sarpsborg rådhus ble støttet økonomisk av Energiforum Østfold og Gjenvinning Østfold i tillegg til Biogass Østfold. Oppstartseminaret i Halden den 06.-08.03.12 ble finansiert av Implementprosjektet og Biogass Østfold 2015 var medarrangør basert på egeninnsats.

***) Implement er et EU-/Interregprosjekt under programmet Øresund-Kattegat-Skagerak, ledet av Steen Harding Hintze, internasjonal prosjektkoordinator Skive kommune, Danmark. IPARK AS, Stavanger er norsk hovedpartner, Østfold fylkeskommune er delpartner.

Deltakelse på møter, kurs og befaringer:

Dato:	Sted:	Biogass Østfold repr. ved:	Tema/Arrangement:
09.02.12	Hotell Karl Johan, Oslo	Joakim Sveli og Per Even Vidnes	Oppstart av KASK-prosjektet "Implement" v/prosjektleder Steen Harding Hintze*)
14.02.12	Agronova, Moss	Per Even Vidnes	Fagbesøk om Agronovas avfallsgjenvinning, i regi av Gjenvinning Østfold
02.03.12	Statens hus, Moss	Joakim Sveli, Per Even Vidnes	Evaluering av Geodatas GIS-kart over avfallsressurser
05.03.12	FREVAR, Fredrikstad	Joakim Sveli, Per Even Vidnes	Utveksling av info om virksomhet med Knut Lileng
17.04.12	Indre Østfold Regionråd, Mysen	Per Even Vidnes	Orientering om Biogass Østfolds arbeid
17.04.12	Rakkestad rådhus	Per Even Vidnes	Orientering om Biogass Østfolds arbeid for Biogassutvalget i Rakkest.
18.04.12	Rica Victoria Hot., Oslo	Per Even Vidnes	Avfallsforsk, årsmøte og workshop om forskning knyttet til avfall
20.04.12	Statens hus, Moss	Ivar Sørby, Per Even Vidnes	SLFII-prosjektets deltakere, arbeidsmøte revidering og utforming av prosjektplan til å omfatte både klima og økonomi. Tilleggsfinansiering søkes fra kommunene, BØ-15 og finansieringsinstitusjoner
20.04.12	Statens hus, Moss	Joakim Sveli, Ivar Sørby, Per Even Vidnes	SLFII-prosjektets styringsgruppe, arbeidsplan, konsortieavtale og tilleggsfinansiering
27.04.12	Østfold Nyskappingsnettverk, Fredrikstad	Per Even Vidnes	Frokostmøte om produktinnovasjon og nye forretningsmodeller

15.05.12	Innovasjon Norge, Grålum	Per Even Vidnes	Forberedelse av søknad om støtte til Mulighetsanalyse for Indre Ø. etc.
16.05.12	Rakkestad rådhus	Ivar Sørby, Per Even Vidnes	Biogassutvalget i Rakkestad, samordning av framdrift i Biogass Østfolds prosjekt med kommunen
16.05.12	Rakkestad rådhus	Ivar Sørby, Per Even Vidnes	Drøfting med teknisk etat eventuell deltakelse i utredning av matavfallsinnsamling
15.08.12	FREVAR, Fredrikstad	Joakim Sveli, Per Even Vidnes	Seminar om produksjon og bruk av miljøvennlige energibærere
22.08.12	IPARK og Biogass Rogaland, Stavanger	Per Even Vidnes	Erfaringsutveksling og samordning av forventninger til Implementprosjektet
19.09.12	Moss	Per Even Vidnes	Referansegruppe- og styringsgruppemøte i SLFII-prosjektet "Klima- og økonomimodell ved biogassanlegg. Case Østfold"
25.09.12	Quality hotell, Grålum	Joakim Sveli, Per Even Vidnes, Olav I. Moe	Open Days, en EU-støttet konferanse om fornybare kjøretøy i Østfold - mot et mål om 20% andel innen 2020.
26.-27.09.12	Hotell Victoria, Fredrikstad	Ivar Sørby, Per Even Vidnes	Avfall Norge-seminar om biologisk avfallsbehandling
27.09.12	Østfold bondelag, Solhuset, Slitu ***)	Hilde Brandsrud, Ivar Sørby, Per Even Vidnes	Oppstartmøte for Mulighetsanalysearbeidet, med Indre Østfold-kommunene, bondelagene, bønder og næringsliv
27.09.12	Mona Betong, Eidsberg	Ivar Sørby, Per Even Vidnes	Samtaler om eventuelt biogassanlegg ved Mona Betongs arealer
27.09.12	Nortura, Herland, Eidsberg	Ivar Sørby, Per Even Vidnes	Muligheter for utnyttelse av slakteriets framtidige avfall til biogassproduksjon i Indre Østfold
22.-23.10.12	Innovatum teknikpark, Trollhättan	Per Even Vidnes	Partnerskapsmøte og workshop samt befaring til fyllestasjoner for biogass i området og til Biogas Brålandas 4 biogassanlegg.
09.11.12	Speilet, Fredrikstad	Per Even Vidnes	Frokostmøte i regi av Framtidens byer: Hvordan forholder vi oss til et varmere klima? Klimatilpasning.
13.11.12	Bastø Fosen, Havnekontoret, Moss	Hilde Brandsrud, Joakim Sveli, Per Even Vidnes	Møte om biogass som mulig drivstoff i ferger
20.11.12	Energiforum Østfold, Fylkeshuset	Per Even Vidnes	Innlegg om Biogass Østfolds videre planer. Innledning til diskusjon av behov for videreføring ut over 2013
29.11.12	Hotell Riverside, Uddevalla	Per Even Vidnes	Styringsgruppemøte for Grensekomiteprosjektet "Opplæring og drift av biogassanlegg i landbruket
06.12.12	Askim kommune	Joakim Sveli, Per Even Vidnes	Møte om muligheter for etablering av biogassfyllestasjon i Askim

***) Ivar Sørbys arbeid med Mulighetsanalyse for Indre Østfold, Rakkestad og Halden har i perioden sept-des -12 medført flere møter, med bl.a. lokale bondelag, enkeltbønder, kommunenes landbruks- og klimakontakter, etc.

